

SUPERIOREM NON RECOGNOSCENS

Livio CAKANJINI

Sjedinjene Američke Države vode žestoku bitku kako bi sprečile dobro funkcionisanje Međunarodnog krivičnog suda. Plaše se da bi se iz političkih razloga Tribunal mogao okrenuti protiv Bele kuće. Da li je zbog toga moguć sukob sa Evropskom Unijom?

1. OZNATO JE DA SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE

nikad nisu gajile posebnu naklonost prema Međunarodnom krivičnom sudu. I sam Clinton je posle potpisivanja osnivačkog akta (takozvanog Rimskog statuta), izjavio da ga neće podneti Senatu na ratifikovanje sve dok ne budu zadovoljeni osnovni američki interesi¹, između ostalog, dok definicija ratnog zločina ne bude preciznija, kako bi se izbegla mogućnost političkih optužbi protiv američkih građana i vojnika. Clinton je, uostalom, bio potpuno svestan da senatori nikad i ni u kom slučaju ne bi ratifikovali ovaj akt.

Bušova administracija započela je novu fazu saradnje Sjedinjenih Američkih Država i Međunarodnog krivičnog suda. Neverovatna je izjava potpredsednika Čenija da je jedan od najlepših trenutaka u njegovoj karijeri bio kada je poništen potpis na Rimskom statutu². Tako, SAD na svaki način pokušavaju da izbegnu jurisdikciju Tribunala, ne samo globalnom kampanjom za sklapanje bilateralnih ugovora koji zabranjuju izručenje američkih državljana Haškom tribunalu, nego i upućivanjem zahteva Savetu bezbednosti da se za američke vojnike i civile, angažovane u misijama Organizacije ujedinjenih nacija, proglasi imunitet. Buš, naime, smatra da Sjedinjene Američke Države ne treba da dozvole suđenje Amerikancima pred sudom čiju nadležnost ne prihvataju i da sve osobe, koje služe pod zastavom sa zvezdicama i štraftama, za svoja dela mogu da odgovaraju samo pred sopstvenim sudovima, a ne i pred Međunarodnim tribunalom koji nema tu jurisdikciju³.

¹ http://clinton4.nara.gov/textonly/hot_releases_December_31_2000.html

² J. LOUB, *Cheney's mask is slipping*; *Asia Times*, 1. 10. 2003, http://www.atimes.com/atimes/Front_Page/EJO1Aa01.html

³ Citat J. BOLTONA, *States Parties Must Respect U.S. Decision Not to be Bound By ICC*, 19. 9. 2002, <http://usinfo.state.gov/dhr/Archive/2003/Oct/15-367604.html>

2. Sjedinjene Američke Države smatraju da Haški tribunal na sebe preuzima neku vrstu univerzalne jurisdikcije. Naime, Međunarodni krivični sud može da sudi američkim državljanima za zločine koje su počinili iako su SAD povukle potpis sa Rimskog statuta⁴. Prema tome, Tribunal bi mogao da optuži Amerikanca ukoliko je počinio zločin na teritoriji jedne od država članica, pa čak i treće države, koja priznaje jurisdikciju Haškog tribunala⁵. Neki smatraju rizičnim i član 12 Rimskog statuta, u kome su nabrojani uslovi za pokretanje krivičnog postupka (zločin počinjen na teritoriji zemlje članice) i koji bi mogao da bude interpretiran kao dovoljan uslov⁶ za pokretanje krivičnog postupka, čime bi bila proširena teritorijalna nadležnost Tribunala.

Sjedinjene Američke Države smatraju da je proširivanje jurisdikcije Međunarodnog krivičnog suda na građane država koje nisu njegove članice po međunarodnim zakonima nelegitimno⁷, jer podrazumeva krivično gonjenje ne samo američkih vojnika i građana već i političkih lidera odgovornih za odbranu i međunarodnu politiku, pa čak i predsednika⁸.

Budući da Međunarodni krivični sud i njegovi tužioc i nisu dužni da za svoje postupke odgovaraju pred Savetom bezbednosti⁹, SAD se plaše da bi mogle postati meta političkih optužbi¹⁰, pri čemu bi se kritike na račun uloge Amerike u globalizaciji mogle pretvoriti u krivični postupak. To bi američku administraciju nateralo na izolaciju i na izbegavanje rešavanja svetskih problema¹¹ baš u trenutku kada se vodi međunarodni rat protiv terorizma.

SAD naglašavaju da ovaj sud nije u skladu sa američkim zakonodavstvom. Mada je jurisdikcija Međunarodnog krivičnog suda komplementarna sa američkom, ipak je moguće pokrenuti krivični postupak protiv već optuženih pred nacionalnim sudom, ukoliko je to suđenje proglašeno neodgovarajućim. Na taj način se vrši povreda petog amand-

⁴ Preciznije, 6. maja 2002. generalni sekretar OUN obavešten je o nameri da se Rimski statut ne ratifikuje.

⁵ J. ELSEA, *International Criminal Court: Overviews and Selected Legal Issues*, 5. 6. 2002, *Report for Congress*.

⁶ J. ROZENTAL, *A Lawless Global Court; Policy Review*, februar-mart 2004, br. 123, <http://www.policyreview.org/feb04/rosenthal.html>

⁷ Član 34 Bečke konvencije iz 1969. predviđa da međunarodni ugovori nisu obavezujući za zemlje koje ih nisu potpisale. Prema Rozentalu, proširenje jurisdikcije Međunarodnog krivičnog suda na države koje nisu njegove članice nije u skladu sa principom samoopredeljenja predviđenog Poveljom Ujedinjenih nacija.

⁸ J. BOLTON, cit.

⁹ Savet bezbednosti ima mogućnost da o nekom slučaju samo obavesti Međunarodni krivični sud, a može zatražiti da se istraga odloži za godinu dana (s mogućnošću produženja). U oba slučaja, on mora da usvoji Rezoluciju na osnovu poglavlja VII Povelje OUN. Članovi 13 i 16 Rimskog statuta.

¹⁰ Mogućnost koja je data vladama, međunarodnim organizacijama, pojedincima, društvima i drugim entite - tima da "volonterski daju doprinos" Međunarodnom krivičnom sudu (čl. 116 Rimskog statuta) nije dovoljan argument za otklanjanje eventualne politizacije.

¹¹ *Secretary Rumsfeld Statement on the ICC*, 22. 6. 2002.

mana američkog zakona, koji ne predviđa duplo suđenje za isto krivično delo¹². Treba takođe dodati da jurisdikcija Međunarodnog krivičnog suda više nije komplementarna sa američkim pravnim sistemom, već postaje nadređena u odnosu na američki sud¹³, budući da Međunarodni krivični sud odlučuje o tome da li je neko suđenje u toj zemlji pravilno vođeno ili ne.

Moguće je da se, posle glasanja u Skupštini zemalja potpisnica¹⁴, određenim krivičnim delima (genocid, ratni zločini, zločin protiv čovečnosti, agresija) mogu dodati i druga, proširujući na taj način kompetencije Međunarodnog krivičnog suda; SAD smatraju da eventualno proširivanje nadležnosti nije legitimno, s obzirom na to da bi se ono odnosilo i na građane država koje nisu članice¹⁵.

Takođe, nije dobro određeno šta je to zločin i teško je dokazati da li je u konkretnim slučajevima on počinjen: uništavanje cilja koji ima više namena, kao što je, na primer, most, moglo bi se smatrati ratnim zločinom, ali ne i obavezno, što zavisi od procene sudije¹⁶.

Sjedinjene Američke Države takođe skreću pažnju da je agresija uključena u Statut, ali da se primena tog statuta odlaže do odluke Skupštine zemalja pripadnica Međunarodnog krivičnog suda; Povelja Organizacije ujedinjenih nacija, međutim, predviđa da samo Savet bezbednosti može odlučivati o tome da li je neka država počinila akt agresije¹⁷: hipotetički, moglo bi se desiti da istovremeno jedan čin OUN proglaše legitimnim, a da ga Međunarodni krivični sud sankcioniše kao agresiju.

3. Prvi cilj SAD bio je da se američkim vojnicima i civilima angažovanim u misijama OUN garantuje imunitet. Zato su odlučile da odbiju zahtev OUN za produženje mirovne misije u Bosni ukoliko im ne bude garantovano izuzeće od jurisdikcije Međunarodnog krivičnog suda. Savet bezbednosti nije imao drugu mogućnost nego da odobri rezoluciju¹⁸ kojom su državljani država koje nisu potpisnice, a koje su učestvovala u operacijama OUN, izuzeti od jurisdikcije Međunarodnog krivičnog suda. Imunitet je garantovan na 12 meseci, počevši od 1. jula 2002. (kada je na snagu stupio Rimski statut), a drugom rezolucijom produžen je do 30. juna 2004¹⁹.

¹² Zabrana dvostrukog suđenja jednoj osobi za isto krivično delo; u svakom slučaju, američki Ustav to dozvoljava kada se radi o dve jurisdikcije (državne i savezne), ili kada je u pitanju više zločina.

¹³ J. ROZENTHAL, cit.

¹⁴ Statut je moguće ispraviti sedam godina posle njegovog stupanja na snagu izjašnjavanjem dvotrećinske većine zemalja učesnica. Amandmani stupaju na snagu posle ratifikacije sedam osmina država. Vlade koje taj sporazum ne odobravaju mogu od njega da odustanu. Čl. 121 Rimskog statuta.

¹⁵ J. BOLTON, cit.

¹⁶ Zbog nedovoljne preciznosti člana 8 (2, b, ii) koji određuje da civilni cilj nije vojna meta. Madlen Morris, *Judgment Without Democracy*; *Washington Post*, 24/7/2002, [http://usinfo.state.gov/dhr/Archive\(2003/Oct/15-823755.html](http://usinfo.state.gov/dhr/Archive(2003/Oct/15-823755.html)

¹⁷ M. GROSMAN, *American Foreign Policy and the International Criminal Court*, 6. 5. 2002, <http://www.state.gov/p/9949.htm>

¹⁸ Rezolucija 1422 od 12. 7. 2002.

¹⁹ Rezolucija 1487 od 12. 6. 2003.

Usvojene rezolucije, u svakom slučaju, važe samo za personal angažovan u okviru snaga OUN, dok je za ostale slučajeve američka administracija pronašla najbolji način da se američkim državljanima baš Rimskim statutom garantuje imunitet. Naime, ovaj Statut, u članu 98, predviđa da Tribunal ne može da traži izručenje državljana neke treće zemlje ako je između države koja je uputila zahtev i treće države na snazi sporazum koji predviđa da do izručenja Međunarodnom krivičnom sudu može doći samo uz prethodni pristanak te države.

Tako su Sjedinjene Američke Države od mnogih vlada zatražile da potpišu takozvani član 98 Sporazuma, kao i bilateralne ugovore kojima se određuje da američki državljani mogu biti predati Međunarodnom krivičnom sudu samo ukoliko postoji prethodna saglasnost SAD.

Da bi postigle svoj cilj, SAD su koristile mnoga sredstva, između ostalog, i pretnju ekonomskim sankcijama. Na primer, nekim karipskim državama dodeljivanje finansijskih sredstava za otklanjanje štete nastale tokom divljanja uragana uslovljeno je potpisivanjem tog sporazuma. Najjači oblik pritiska bila je pretnja obustavljanja vojne pomoći. Naime, zakon koji je usvojen u Kongresu i koga je 2. avgusta 2002. potpisao Buš (*American Servicemembers Protection Act*) predviđa prekid vojne pomoći svim državama potpisnicama Rimskog statuta (osim članicama NATO-a i ostalim važnim saveznicima²⁰, kao što su Izrael, Egipat, Australija, Novi Zeland, Istočna Koreja i Japan) ukoliko ne potpišu član 98 tog Sporazuma. Ovaj zakon takođe predviđa da predsednik može da primeni bilo koju meru neophodnu za oslobađanje američkih državljana ili saveznika od jurisdikcije Međunarodnog krivičnog tribunala.

Dana 1. jula 2003. Sjedinjene Američke Države ukinule su davanje vojne pomoći za 35 zemalja članica Međunarodnog krivičnog suda koje sa njima još nisu potpisale član 98 Sporazuma. Pored pomoći od 47,6 miliona dolara, još 613 hiljada dolara namenjeno je za obuku vojnog personala. Amerikanci su tu meru primenili i prema dvadeset i dvema zemljama koje su potpisale taj sporazum sa SAD, ali ga još nisu ratifikovale²¹.

Sjedinjene Američke Države se u svom ubeđivanju nisu ograničile samo na države članice Međunarodnog krivičnog suda; 2. marta 2004. godine 72 zemlje potpisale su član 98 Sporazuma (ali u šest zemalja još nije došlo do javne potvrde tog čina), a među njima su Indija, Pakistan, Izrael, Gana, Kazahistan, Rumunija i Kolumbija. Među ovim zemljama, 32 su potpisale Rimski sporazum, 13 ga je već ratifikovalo, a 11 je potpisalo izvršni sporazum koji ne mora da bude ratifikovan; protiv potpisivanja tog sporazuma bilo je 45 država i one su to javno odbile (među kojima, Argentina, Brazil, zemlje članice Evropske unije, Kanada i Južna Afrika).

²⁰ P. SLEVIN, *US. May Cut Aid In Court Dispute*; *Washington Post*, 1/7/2003, <http://www.washingtonpost.com/ac2/wp-dyn/A54753-2003Jun30>

²¹ E. BEKER, *U.S. Suspends Aid to 35 Countries Over New International Criminal Court*; *New York Times*, 2. 8. 2003, <http://www.nytimes.com/2003/07/02/international/02COUR.html>.

Članu 98 tog Sporazuma treba dodati i bilateralne sporazume, koji su sa Sjedinjenim Američkim Državama već ranije sklopljeni, kao što su sporazumi o ekstradiciji i sporazumi *Sofa (Status of Forces Agreements)*, koji određuju krivičnu jurisdikciju na vojnike nastanjene u inostranstvu. Najpoznatiji sporazum te vrste je sporazum NATO-a potpisan 19. juna 1951.

Sukob između Sjedinjenih Američkih Država i Međunarodnog krivičnog suda pretvorio se u opšti rat. Posle atentata u Bagdadu, u kome je život izgubio Serđo Vieira de Mielo, Meksiko je predložio da se namerni ili slučajni napadi na osobe angažovane u humanitarnoj ili mirotvornoj misiji smatraju ratnim zločinom i da se suđenje obavlja u Međunarodnom krivičnom sudu²². Posle američkih pritisaka, iz teksta Rezolucije 1502, usvojene 26. avgusta 2003, izbačena je svaka veza sa Međunarodnim krivičnim sudom.

Zanimljivo je da je pristupanje Međunarodnom krivičnom sudu i njegovo promovisanje jedan od retkih elemenata zajedničkog vođenja spoljne politike Evropske unije; naime, sve evropske zemlje prihvataju Međunarodni krivični sud (osim Češke Republike, koja taj sporazum još nije ratifikovala) i postoje brojni dokumenti podrške tom sudu²³.

U zaključcima Saveta Evrope od 30. septembra 2003.²⁴ potvrđuje se da sklapanje bilateralnih sporazuma sa Sjedinjenim Američkim Državama nije u saglasnosti sa obavezama koje proizlaze iz Rimskog statuta i ostalih međunarodnih sporazuma. Potom su učinjeni pritisci na države koje će tek ući u Evropsku Uniju i skrenuta im je pažnja da bi eventualno potpisivanje sporazuma sa Sjedinjenim Američkim Državama moglo usporiti njihov proces integracije²⁵. I sam Prodi je 12. septembra 2002. priznao da zemlje kandidati za ulazak u Evropsku Uniju ne bi trebalo da potpisuju član 98 Sporazuma sa SAD, sve dok Brisel ne zauzme jasan politički stav²⁶.

Stav Evropske Unije je jasan, tako da je čak Berlusconi, čiji je proamerički stav svima poznat, izjavio da "Evropska Unija smatra da je Međunarodni krivični sud veoma značajan" i ponovio punu podršku Sudu i njegovoj univerzalizaciji²⁷.

4. Zanimljiv je slučaj Kolumbije. Po veličini američke vojne pomoći, vlada iz Boga te je, posle Izraela i Egipta, treća po redu, jer se kolumbijski predsednik smatra jednim

²² SANČEZ, *Seran "crimenes de guerra" los ataques al personal humanitario de la ONU; La Cronica de Hoy*, 27. 8. 2003, <http://www.cronica.com.mx/nota.php?idc=81853>

²³ Značajan je zajednički stav Saveta 2003/444/PESC od 16. juna 2003, koji zamenjuje prethodne stavove. http://ue.int/psc/icc/pdf/EU/1_15020030618it00670069.pdf

²⁴ <http://ue.eu.int/psc/icc/pdf/eu/ICC34EN.pdf>

²⁵ To je izjavio Piter Šajder u beogradskom dnevnom listu *Blic* 6. juna, kada je govorio o Srbiji i Crnoj Gori (*RFE/RL*, 6. 6. 2003).

²⁶ *European Commission Tells Candidates Not To Follow Romanian Example; RFE/RL*, 13. 18. 2002, <http://www.rferl.org/newsline/2002/08/130802.asp>

²⁷ Govor predsednika Saveta Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, 23. 7. 2003, http://www.governo.it/GovernoInforma/Dossier/onu_03/intervento.pdf

od najbližih saveznika Vašingtona u Latinskoj Americi budući da je podržao američku vojnu intervenciju u Iraku. Kolumbija je, međutim, članica Međunarodnog krivičnog suda pošto je 5. decembra 1998. potpisala Statut i ratifikovala ga 5. avgusta 2002.

Predsednik Alvaro Uribe se 20. septembra 2002. suprotstavio Bušovom zahtevu da potpiše član 98 Sporazuma, s obrazloženjem da je između dve zemlje već na snazi sporazum potpisan 1962. (obnovljen 2000), kojim je predviđen imunitet pred kolumbijskim zakonodavstvom za američke državljane koji su počinili ili zločine na kolumbijskoj teritoriji i koji predviđa njihovo suđenje po američkim zakonima²⁸.

Amerikanci su insistirali na tome da se imunitet proširi na sve američke državljane, pa je tako 1. jula 2003. vlada u Vašingtonu najavila da će Kolumbiji blokirati pomoć od pet miliona dolara kao deo ukupne sume od 98 miliona dolara, namenjene za obuku XVIII brigade zadužene za zaštitu naftovoda Kanjo Limon-Kovenas ad Arauka. Ova odluka nije se odnosila na 93 miliona već dodeljene pomoći, kao ni na fondove namenjene za borbu protiv narkodilera u okviru plana "Kolumbija". Međutim, američka vlada je izjavila da će u sledećoj fiskalnoj godini vlada iz Bogote izgubiti finansijsku pomoć u iznosu od 120 do 130 miliona dolara²⁹.

Na izjave američkog Stejt departmenta, Alvaro Uribe je odgovorio da "dijalog između prijateljskih zemalja ne može biti dijalog pod pritiskom", dodavši da očekuje nastavak razgovora sa Sjedinjenim Američkim Državama radi pronalaženja rešenja³⁰. Dodatni problem odnosio se i na ratifikaciju Sporazuma u kolumbijskom Kongresu, koji je o tome bio izrazito skeptičan, kao što je potvrdio i kolumbijski ambasador u Vašingtonu Luis Alberto Moreno³¹.

Problem je konačno rešen 17. septembra 2003, posle potpisa člana 98 Sporazuma³²; prema mišljenju ministra za spoljne poslove Karoline Barko, to je bilo jednostavno, jer je samo proširen već postojeći sporazum koji čak i ne mora da bude usvojen u Kongresu³³, budući da se mnogi njegovi članovi protive tome³⁴. Važna je i Uribeova izjava koju je dao posle potpisivanja Sporazuma, da "državljanima Sjedinjenih Američkih Država ne treba da se pojave pred Međunarodnim krivičnim sudom, jer zemlja koja izvodi ju -

²⁸ http://www.altocomisionadoparalapaz.gov.co/noticias/2002/sepriembre/sep_24.htm

²⁹ S. GOMEZ MASERI, *Estados Unidos suspendio 5 millones de dolares de ayuda militar a Colombia*; *El Tiempo*, 1. 7. 2003, http://eltiempo.terra.com.co/judi/2003-02/ARTICULO-WEB-NOTA_INTERIOR-1155389.html

³⁰ *Presidente uribe dice que ayuda de E.U. no puede ser "con condiciones mezquinas"*; *El Tiempo*, 3. 7. 2003, http://eltiempo.terra.com.co/poli/2003-07-03/ARTICULO-WEB-NOTA_INTERIOR-1156632.html

³¹ CH MARKIZ, *U.S. Stand Is Headache for Ally in Colombia*; *New YorkTimes*, 17. 7. 2003, <http://www.nytimes.com/2003/07/17/international/americas/17COLO.html>

³² http://www.altocomisionadoparalapay.gov.co/noticias/septiembre/sept_17.htm

³³ *Debate pour acuerdo de inmunidad para estadounidenses en Colombia ante la Corte Penal Internacional*; *El Tiempo*, 18. 9. 2003, http://eltiempo.terra.com.co/poli/2003-09-19/ARTICULO-WEB_NOTA_INTERIOR-1258246.html

³⁴ Senator Džimi Kamoro potvrdio je da je ovaj sporazum u suprotnosti sa kolumbijskim Ustavom, kao i sa Ustavnim sudom. U *Debate por...*, citat.

risdikciju nad njima nije potpisnica tog sporazuma³⁵. Posle toga, 6. oktobra 2003, predsednik Buš izdao je naredbu da se predviđena finansijska sredstva dodele Kolumbiji³⁶.

5. Jedna zemlja, Slovenija, međutim, nije reagovala na pritiske Sjedinjenih Američkih Država i nije potpisala član 98 Sporazuma. Ljubljana je članica Međunarodnog krivičnog suda jer je potpisala Rimski statut 7. oktobra 1998. i ratifikovala ga 31. decembra 2001.

Američka administracija je, uoči samita NATO-a u Pragu novembra 2002, pokušavala da slovenačku vladu natera na potpisivanje bilateralnog sporazuma, ali bez rezultata. Još jedan pokušaj učinjen je 2. juna 2003, tokom posete američke delegacije sa Patrišom Mek Nerni na čelu (podsekretar u Stejt departmentu) Ljubljani, kada je taj zahtev ponovljen. Američki predstavnici su predočili da će, ukoliko odbije njihov zahtev, Slovenija izgubiti vojnu pomoć za 2003. i 2004. u iznosu od četiri miliona dolara, kao i 400 hiljada dolara predviđenih za obuku vojske. Međutim, slovenačka vlada je taj zahtev ipak odbila, izjavljujući "da će se, u ovom domenu, Slovenija ponašati u skladu sa odlukom ostalih članica i kandidata za Evropsku uniju"³⁷.

Gospođa Mek Nerni je naglasila da Sjedinjene Američke Države nisu jedini subjekt koji vrši pritisak u pogledu saradnje sa Međunarodnim krivičnim sudom, objašnjavajući da to isto čini i Evropska unija, ubeđujući mnoge vlade da ne potpišu član 98 Sporazuma sa Sjedinjenim Američkim Državama³⁸. Pridružio joj se i američki ambasador u Ljubljani Džoni Jang, izjavljujući da Evropa vodi veoma aktivnu kampanju da bi minirala američke napore. Sa evropske strane odmah se javio ambasador Evropske unije Ervan For, koji je izjavio da Evropska unija ne vrši nikakav pritisak, već da jednostavno stavlja do znanja činjenicu da nijedna zemlja ne treba da ruši autoritet Međunarodnog krivičnog suda, kao i da potpisivanje bilateralnih sporazuma sa Sjedinjenim Američkim Državama slabi autoritet Međunarodnog krivičnog suda.

Dana 13. juna 2003. tadašnji premijer Anton Rop izjavio je da Slovenija neće potpisati član 98 Sporazuma sa Sjedinjenim Američkim Državama.

Posle toga, 1. jula 2003, SAD su Sloveniji uskratile pomoć. Uprkos tome, ministar spoljnih poslova Dimitrije Rupel davao je ohrabrujuće izjave o odnosima sa SAD, potvrđujući prijateljstvo i saradnju između dve zemlje. Na kanalu *Pop TV* ambasador Jang je izjavio da su se Sjedinjene Američke Države nadale da će Slovenija ipak promeniti svoj stav. U svakom slučaju, kao što je objavio dnevni list *Večer*, takva odluka je donesena

³⁵ *Colombia accedes a dar inmunidad a los soldados de EE.UU.*; *La Prensa*, 19. 9. 2003, br. 1121, godina 3, <http://www.laprensa.com.ar/secciones/nota.asp?ed=1133&tp=11&no=37891>

³⁶ <http://www.whitehouse.gov/news/releases/2003/10/20032006-24.html>

³⁷ *Slovenia Again Rebuffs U.S. Over Extradition Pact*; *RFE/RL*, 3. 6. 2003, <http://www.rferl.org/org/newsline/2003/06/030603.asp>

³⁸ *Slovenia: No American Exception*; *Transition Online*, 3-9/6/2003, http://www.tol.cz/look/TOL-new/article.tpl?IdLanguage=1&IdPublication=4&NrIssue=46&NrSection=6&NrArticle=9754&ST1=bodz&ST_T1=wir&ST_PS1=1&ST_AS1=0&ST_LS1=0&ST_max=1

i zbog toga što će sankcije SAD prema Sloveniji trajati kratko. Naime, kada Slovenija bude ušla u NATO, SAD će joj ponovo dodeliti finansijska sredstva³⁹.

Dana 21. novembra 2003. američka vlada odlučila je da ukine sankcije prema Sloveniji⁴⁰ i da joj ipak dodeli vojnu pomoć koja će joj omogućiti pristupanje NATO-u, kao i za izvođenje operacija Endjuring fridom (*Enduring Freedom*) i Iraki fridom (*Iraqi Freedom*). Pet dana posle toga američka ambasada u Ljubljani je objavila da će Sjedinjene Američke Države dodeliti Sloveniji dva miliona dolara namenjenih obuci slovenačke vojske koja će tražiti hemijsko i bakteriološko oružje, kao i ekipa koje će ići u misije u inostranstvu.⁴¹

Prevela: Lena Trione

³⁹ ICC: *No Aid to Disagreeing Allies*; *Transitions Online*, 1-7. 7. 2003, http://tol.cz/look/TOL-new/article.tpl?IdLanguLzage=1&IdPublication=4&NrIssue=48&NrArticle=9991&ST1=body&ST_T1=wir&ST_PS1=1&ST_AS1=0&ST_LS1=0&ST_max=1

⁴⁰ Zajedno u Estoniji, Letoniji, Litvaniji, Slovačkoj i Bugarskoj. <http://www.whitehouse.gov/news/releases/2003/11/20031121-19.html>

176 ⁴¹ U. S. *To Help Slovenia...*, *RFE/RL*, 26/11/2003), <http://www.rferl.org/newsline/2003/11/261103.asp>